

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Právní úprava společné a střídavé péče v ČR v porovnání s vybranými státy EU

Autorka: Anna Paulíny

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Tématem posuzované diplomové práce je problematika péče o dítě. Konkrétně se její autorka zaměřuje na úpravu společné a střídavé péče s tím, že tuzemskou úpravu porovnává s právní úpravou vybraných zemí EU. Hned na úvod je možné konstatovat, že jde o téma, jehož bližší zpracování, doplněné o postřehy k zahraničním úpravám, je jistě přínosné. Otázky spjaté s péčí o nezletilé děti jsou předmětem pozornosti právní nauky i praxe dlouhodobě. K těm nejaktuálnějším pak patří především problematika střídavé péče, zejména pak podmínky pro svěřeni do střídavé péče a její výkon. Autorka se tedy zaměřuje na téma, které je plně způsobilé k bližšímu zpracování v podobě diplomové práce.

Práce samotná je rozvržena do čtyř samostatných částí. První je věnována aktuální právní úpravě společné a střídavé péče. Diplomantka zde čtenáře seznamuje se strukturou právní úpravy vztahující se k péči o nezletilé děti. Samostatná pozornost je věnována mezinárodním pramenům, pramenům práva EU a tuzemské vnitrostátní právní úpravě. I další část (*Péče o dítě jako součást rodičovské odpovědnosti*) je více méně vstupní. Autorka se zde zaměřuje na stručné, přehledové a více méně popisné vymezení základních pojmů vztahujících se k tématu a na zakotvení péče jako součásti rodičovské odpovědnosti.

K samotnému užšímu tématu práce se dostává v části další (*Společná a střídavá péče v České republice*), blíže zde vymezuje pojem péče společné a střídavé a uvádí vývoj příslušné právní úpravy. Zvláštní pozornost pak věnuje judikatuře Ústavního soudu. Právě tuto část (subkap. 4.4) je možné označit z pohledu celé práce za jednu z nejvíce přínosných. Po úvodních partiích, mnohdy možná až příliš popisných a obecných, se dostává k jádru problematiky. Právě judikatura Ústavního soudu značným způsobem ovlivňuje vnímání a aplikaci institutu střídavé péče a v posledních několika letech rozvířila opakovaně řadu odborných diskusí spjatých s uvedenou problematikou. Rozhodovací činnost Ústavního soudu přitom nebyla vždy konstantní a vnímání střídavé péče prodělalo řadu podstatných změn. Těchto východisek si je vědoma i autorka, která výklad systematicky člení do tří „rozhodovacích období“ (od roku 1993 do 2003; od 2004 do 2013; od 2013 dodnes). Na téměř třech desítkách rozhodnutí Ústavního soudu zde demonstruje vývoj jeho rozhodovací praxe a posuny, které během času doznala. Zdařile přitom naznačuje různé výkladové přístupy a argumentační základy vedoucí k mnohdy značně odlišným rozhodovacím závěrům.

Poslední část je věnována úpravě střídavé a společné péče ve Velké Británii, Belgii a Polsku. Při bližším pohledu je však výklad širší. Autorka se pokouší u všech třech zemí seznámit čtenáře se základy právní úpravy péče o dítě jako takové. Vymezuje tedy jednak prameny právní úpravy, pojem rodičovské odpovědnosti a výživného a posléze také zakotvení společné, resp. střídavé péče o dítě. V případě všech tří zemí se přitom snaží udržovat stejnou koncepci a strukturu výkladu. Pro

nezasvěcené čtenáře se jedná o velmi zajímavou část práce. Občas by však neškodilo zodpovědět ještě některé další otázky, které se při výkladu samy nabízejí a na které autorka jinde (tedy při výkladu o právní úpravě jiné země odpovědi hledává a dává - viz též dále otázky). Pozitivem je srovnání vybraných cizích úprav s právní úpravou a praxí v České republice.

Formální úroveň zpracování je spíše na průměrné úrovni. Autorka mohla věnovat o něco více pozornosti závěrečné redakci odevzdaného textu. Pozornost čtenáře tak zbytečně upoutávají některé zcela zbytečné (byť nijak zásadní) nedostatky. Tak například hned v obsahu práce čtenář zjišťuje, že *Závěr* je číslován jako část „1.“. Podle svého názvu část 4. pojednává o společné a střídavé péči v „České Republice“. Často není text jednotně formátován, tedy zarovnání do bloku (s. 48, s. 54, 66, 68), ne vždy je jednotné odsazení textu (s. 54, 69). Občas je možné se setkat s prohřešky proti pravidlům pravopisu: „Vzhledem k nutnosti dodržení stanoveného rozsahu diplomové práce se v následující komparatistice věnují těm nejmarkantnějším rozdílům, které mě zaujaly, tedy soudním příkazům a výživnému. (s. 57).“ Ne zcela jednotně jsou pojaty poznámky pod čarou.

Autorka pracuje s obsáhlým rejstříkem odborných zdrojů. Pochválit je třeba zejména rozsáhlé využití judikatury (viz již výše) i zahraničních odborných zdrojů. Citováno je v základu v intencích citační normy. Jen občas mohlo být méně převzatého textu (pod.kap. 4.1.2 tři věty, celé převzaté). Občas poněkud zaujme příliš monotematické přebírání závěrů jen z jediného zdroje (např. kap. 5.3). Poznámky pod čarou mohly být pojaty jednotněji.

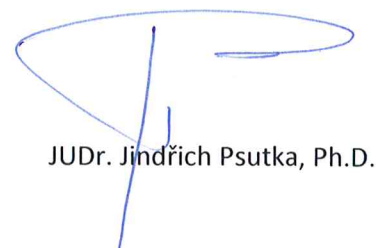
Lze shrnout, že autorka odevzdala text, který svým rozsahem i odbornými vlastnostmi splňuje požadavky kladené na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. Daří se jí přinést vlastní závěry a myšlenky. Za přínosnou je třeba označit zejména pasáž zaměřenou na shrnutí judikatury Ústavního soudu. Pro bližší nezasvěcené přináší rovněž zajímavý vstupní pohled do úpravy péče o dítě v právních rádech třech států EU (byť některé otázky zůstávají otevřeny). Lepší mohla být formální stránka práce. Zdá se, že diplomantka neměla před odevzdáním dostatek času k finální revizi. Jde však jen o dílčí nedostatek, který výrazněji neruší celkově dobrý dojem z práce.

S ohledem na uvedené, práci bez dalšího k obhajobě **doporučuji** a v případě kvalitní obhajoby ji navrhuji hodnotit jako výbornou.

Otázky k obhajobě:

- 1) Srovnajte výhody, resp. nevýhody nařizování střídavé péče u nás a v Belgii. Je dle Vás postup, kdy dochází pouze k určení místa bydliště vhodnější, než přímé nařízení střídavé péče? Jak se podle belgické úpravy vyměřuje výživné v případě střídavé péče?
- 2) Je v Polsku umožněna střídavá péče?

V Plzni dne 5. května 2018

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.